

være den mere lært, end om vi over for dette vilde erklære, at naar man stillede sig paa den Maade over for Folketinget, havde vi ikke andet at gøre end at gaa hjem og ikke møde her mere. Jeg kan godt tænke mig, at man kom til en saadan Beslutning. Nu kunne vi ikke mere, dette er for galt. Naar vi forkastede et Forslag, eller naar der er et Forslag, som Regeringen tror, at vi ville forkaste paa særlig Lov, saa sætter Regeringen Forslaget op paa Finansloven og søger saaledes at sprænge Forhandlingen. Hvis vi over for dette sagde: Det er umuligt at forhandle med denne Regering paa det Grundlag, ser jeg ikke andet, end at det var for Tølelsen højt tiltalende, men fornuftigvis højt urimeligt, thi vort Vaaben mod denne Regering . . . Saa afbrød Berg og sagde: „Det er Forhandling!“ og det ærede Medlem svarede: „Ja det er Forhandling“. Det ærede Medlem sagde, at det var fornuftigvis højt urimeligt, om man ikke vilde forhandle med denne Regering ogsaa om dette Spørgsmaal (Brandes: Nej, det staar der ikke et Ord om!) Det var det Spørgsmaal, som den Gang forelaa, og som jeg sætter analogt med dette, der her foreligger. Det ærede Medlem fra Vangeland anklagede den Gang Regeringen for, at den ikke beholdt Forslaget paa særlig Lov, men tog Spørgsmaalet op paa Finansloven. Hvad har Regeringen gjort her i det foreliggende Tilfælde? Det, der er Kernen i dette Spørgsmaal, er en Udvidelse af Fæstningsartilleriet. I forrige Samling havde vi det paa Finansloven, men i Aar findes det ikke paa Finansloven, men her paa dette særlige Forslag, som efter min Formening vedrører Kjøbenhavns Befæstning. Men det er udtalt fra vor Side ved det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgkreds (Bojsen), at alt, hvad der vedrører Kjøbenhavns Befæstning, ville vi ikke have noget at gøre med. Jeg kan ikke se rettere, end at det maa være vor Opgave ved Forhandlingen om denne Sag ligesom om andre Sager, at man forhandler Sagen i et Udvalg, og stiller vort Krav op, saaledes at Spørgsmaalet kommer til at ligge klart for baade her i Tinget og uden for denne Sal, det er det, jeg ønsker. Jeg ønsker ikke, at Sagen skal forjumpe i et Udvalg, men at vi maa forhandle Sagen til Ende i Udvalget, saa-

ledes at enhver kan se, hvad vi ville, saa at der ikke skal fremkomme Gissninger i den ene eller den anden Retning om, at man vil godkende Kjøbenhavns Befæstning eller lignende.

Der er en anden Side ved denne Sag, som er bleven berørt, nemlig den finanstelle. Det er nærmest den, jeg vil berøre lidt. Med Hensyn til Befæstningen er det ikke nok, at Ministeren paa tværs af Bevillingsretten har taget offentlige Midler, men Ministeren har efter Grundlovens Ord ogsaa gaadet den private Ejendomsret for nær. Grundlovens § 82 siger jo: „Ejendomsretten er ukrænkelig; ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden naar Almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge Lov og mod fuldstændig Erstatning.“ Jeg ved ikke af, at der, endog blot til Behandling her i Tinget, har foreligget nogen Lov angaaende Ekspropriationen af Grund til Fæstningen. Og Krigsministeren er med Hensyn til Krænkelse af Ejendomsretten ikke bleven staaende derved; det synes, som om han vil gaa videre paa den Basis. Der er et Punkt, jeg ønsker at omtale og søge nogle Oplysninger om hos den højtærede Krigsminister i Anledning af dette Lovforslag om Hæren, nemlig Hærens Øvelser i Marter. Der er stet en Forandring i den sidste Tid, saa det næsten er blevet utaaleligt for Ejendomsbesidderne i Nærheden af Garnisonsbyerne, idet de saa en Byrde ved Siden af den Byrde, de maa svare til Statskassen, idet der sker Overgreb fra militær Side ud over det, som siges at være hjemlet, hvad man vel ikke kan komme bort fra, ved Hævd i Følge gammel Sædvane og Vedtægt. Navnlig omkring Garnisonsbyen Aalborg ere Forholdene saa utaalelige, at dersom der skal vedblives paa den Maade, maa man herinde fra gøre noget, om det overhovedet er muligt at opnaa noget, til Forbedring af Forholdene. Jeg forstaar ikke, at de Herrer Officerer ville tage Sagen paa den Maade, thi de skaane hverken tilsaade Marter eller Haver eller Indeluffer, som de krigsministerielle Skrivelser gaa ud paa. Og søger man saa at faa Erstatning derfor paa en eller anden Maade, saa bliver man enten sendrægtig behandlet eller ogsaa faar man det Svar, at man kan hevende sig til Retten, og saa ere de Spør, som de militære